

19.2.2021

202/00/2020

Eduskunnan lakivaliokunta

LaV@eduskunta.fi

Viite

Kirjallista asiantuntijalausunto koskeva pyyntö 3.2.2020

HE 246/2020 vp koskeva asiantuntijalausunto

Esitän Oikeusrekisterikeskuksen puolesta lausuntona hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vankeuslain ja eräiden muiden seuraamusten täytäntöönpanosta annettujen lakien muuttamisesta seuraavaa.

Tietojen luovuttaminen Rikosseuraamuslaitokselle

Oikeusrekisterikeskus on hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä antanut lausunnon, jossa kiinnitettiin lähinnä huomiota esitetyn henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annettavan lain 4 luvun 16 § 1 momentin 4 kohtaan, jonka perusteella Rikosseuraamuslaitoksella on oikeus salassapidon estämättä saada tietoja Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämästä sakkorekisteristä.

Säännöstä on muokattu Oikeusrekisterikeskuksen esittämällä tavalla siten, että Rikosseuraamuslaitoksella on oikeus saada tietoja täytäntöön panematta olevista kaikista rahamääräisistä saatavista, eikä ainoastaan sakoista. Koska ulosotossa olevista asioista Rikosseuraamuslaitoksella olisi joka tapauksessa mahdollisuus saada myös Oikeusrekisterikeskuksen perittävänä olevista saatavista tieto täytäntöönpanon vaiheesta, nyt esitetty sanamuoto kohtelee kohdehenkilöitä tasapuolisesti riippumatta siitä, ovatko saatavat tietopyynnön ajankohtana ulosottoerinnässä vai eivät.

Joka tapauksessa on myönteistä, että täytäntöön panematta olevia saatavia koskevasta luovuttamisesta Rikosseuraamuslaitokselle esitetään nyt säädettäväksi laissa. Tietoja on jo aikaisemmin tarvittu Rikosseuraamuslaitoksessa ja tiedot on jouduttu hankkimaan viranomaisen käyttöön kohdehenkilön valtuutuksen perusteella. Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 50 §:n perusteella on välttämätöntä säätää oikeudesta saada sakkorekisterin tietoja yksityiskohtaisesti niin, että säännöksessä määritellään tietoihin oikeutettu taho ja

19.2.2021

202/00/2020

tietojen käyttötarkoitus. Käytännössä tiedot luovutetaan ns. saldoto-distuksella.

Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä on tarkoitettu täydellisesti säätää rikosrekisterilailla. Mahdollisesti on syytä vielä arvioida, onko esitetyn henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annettavan lain 4 luvun 16 §:ään syytä vielä lisätä uusi informatiivinen momentti, jonka mukaan Rikosseuraamuslaitoksen oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa. Lähinnä rikosrekisterilain 4 § 1 mom 3 kohdassa on tästä oikeudesta nyt säädetty.

Tietojen saaminen Rikosseuraamuslaitokselta

Esitetyn henkilötietojen käsittelyä Rikosseuraamuslaitoksessa annettavan lain mukaan sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavien tietojen saaminen Oikeusrekisterikeskukselle määräytyisi 19 §:n mukaan ja varallisuuteen kohdistuvissa toimenpiteissä tarvittavista tiedoista säädettäisiin 22 §:ssä. Esitetyn n 22 §:n mukaan tietojen luovuttaminen voisi perustua myös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin tai muualla laissa olevaan säännökseen.

Ainakin rikosrekisterilaki on sellainen 22 §:ssä tarkoitettu muussa laissa oleva säännös, jota pykälässä oleva viittaus todennäköisesti tarkoittaa. Ilmeisesti on syytä jättää myöhemmin arvioitavaksi, onko rikosrekisterilaissa nykyisen arviointiasteikon mukaan riittävän tarkoin säädetty tietojen saamisesta Oikeusrekisterikeskukselle rikosrekisterin ylläpitoa varten, kun Rikosseuraamuslaitoksen velvollisuus ilmoittaa tiedot Oikeusrekisterikeskukselle rikosrekisterin ylläpitoa varten perustuu lähinnä asetustasoiseen rikosrekisteriasetuksen 9 §:ään.

Tauno Aalto
täytäntöönpanopäällikkö